

LA CAMPANA DE GRACIA.

¡¡LA NAVAJA!!

1872

1871

187...

AVUY.

AHI.

DEMA.

MOSAICH IMPERIAL.

Es ben cert que llops ab llops may se mossegan.

Are tenim reunits als emperadors dels tres pobles que mes odi's tenen, y no obstant, menjan junts, beuen junts, fuman junts, se passejan junts y fins nos asseguran que ja 's diuen...

¡Pobres pobles! Y pensar que aquets tres homens han portat y pensan tal vegada portar tantíssima gent al degolladero!... ¡Pobres pobles!

Un curios va arreplegar lo següent tros de una de las conferencias que varen celebrar en Berlin los tres emperadors Alemany, Rus y Austriach.

Lo Alemany.—Elastichs blaus, ronichs, rustichs fan fastich si 's mullan.

Lo Austriach.—¿Sabem si 's tacan, si 's mullan?

Lo Rus.—D' un buf 't torno pitof.

L' emperador de Austria va brindar per la prosperitat d' Alemanya.

¡Y aquest es l' home que duya sobre 'l seu cap la corona d' Austria quan la batalla de Sadowa!...

Ja fem be nosaltres que no estém per reys. ¡Arri al burdell!

Lo Czar de Russia, Guillerme de Alemanya y 'l emperador d' Austria varen anar á passeig plegats.

Lo qui feya 'ls honors de la casa, Guillerme, los va portar á visitar los principals jardins de Berlin.

—Bonichs, asseguran que deya 'l del Nort.
—Hermosos, contestaba 'l del Sud.

¿Qui sap si aquell parell de galifardeus ja varen tirar calculs per fer anar als seus pobles respectius á conquistalsi? ¿Qui sap? En la mà de cada un d' ells está.

—¿Veu? La providencia que sempre es previsora ¿no podria fer, are qu' estan reunidas las tres grans fieras d' Europa, que se 'n anessin totas al pati del os? Aixó fora de gran trascendencia.

—No ho cregui.

—¿No? Vosté 'm dirá 'l perque.

—Perque en lo lloch 'd ells n' hi posarian uns altres.

—¡Ah!

—Aixó no es mal dels caballs, es mal del establa. No es mal dels reys, es mal dels pobles que 'ls sufren.

—¿Tres emperadors reunits? Aixó 'm sona tant malament com quan surt una estrella ab qua.

—¿Que tem?

—Que d' aquesta reunió 'n surtirá alguna desgracia.

—Home, tranquilis: ja diu lo diari que aixó serà una festa militar.

—Be, ¿veu? Lo que jo li dich: festa militar.

Vegi si no es una festa que put á pólvora.

Tractan d' arreglar la qüestió de Polonia.

¿Me podrian dir que poden fer per arreglar aquesta qüestió?

¡Pobre Polonia! Se la varen repartir, la dominan completament; fusellan, assassinan y desterran infelissos polacos á son gust, ¿donchs que volen arreglar?

¡Ah! ja entench. Deuen tractar de fer un cementiri á cada població. Podria ser que 'ls que hi havia ja fossin plens.

Lo gran dinar ab que Guillerme va obsequiar als seus forasters, diuen que vaser cosa succulenta.

Afigurentse que al emperador de Austria li va donar:

Per escudella: Unitat d' Alemanya.

Per Carn d' olla: unitat alemana.

Per Platillo: Alemanya una.

Per Rostit: Imperi alemá.

Y per Postres: Gran imperi de Alemanya.

L' emperador de Russia tambe ha menjat de tots aquets plats; pero diuen malas llengüas que no se li han assentat massa be.

Un altre tros de conferencia imperial.

Aquesta vegada, perque no diguia, 'ls la donem traduïda.

—Y be, Quico ¿com estás de gent?

—Home, jo encara tinch uns quants remats de que disposar.

—Jo, digné 'l rus, tinch gana y prou gent per durme 'l menjar á casa.

—Y jo, respongué l' alemany, no estich pas desprovehit. De modo que, si ho sabem fer, som los amos de Eufopa.

Nada: s' ha de ter la guerra: l' altre dia vaig enviar á buscar botons y se 'm va dir que 'ls ossos de mort ja comensan á escassejar. ¿Y que seria del meu reyne sense botons?

—Jo tambe sé, digné l' austriach, que 'ls americans tambe 's queixen, de la falta d' ossos per refiná 'l sucre.

—¿Y la qüestió social? respongué 'l rus. Si no treyen bocas del mon, un dia se 'ns menjaran á nosaltres.

—Resolvem, donchs, tres grans poblemas: la qüestió social, lo refinament del sucre y la fabricació dels botons.

—Y aixis assegurarem la pau...

Jo he observat que quan un menos pensa descarrilla un tren, ó un barco naufraga, ó estalla una tempestat, ó 's desencadena un huracan, ó 's surt de mare un riu, ó 's desploma un edifici, ó cau un trono, ó s' estableix una Republica mes aixerida que un pesol, ó...

Res, jo dich que ho he observat.

Vagin fent, reuneixintse; diguin, y fassin y disposin á son gust de la sort d' Europa, que potser quan menos se pensin, estallarà una tormenta, ó 's descarrilará 'l tren, ó naufragará 'l barco, ó.... Be, vaja, tot alló que hi dit.

Qui juga no dorm.

A. SERRA.

BATALLADAS.

En pochos dias los carlins de la provincia de Girona han comes dos assassinats.

En cambi 'l govern té completament abandonats als pobles.

Y qui gemega ja ha rebut.

—Los carlins cobran contribucions, fusellan liberals, atropellan á la gent, en una peraula: tant tota classe de brutalitats y de infamias.

—Y be home: fan propaganda. ¿Qui es que 'ls veu y no s' entusiasma ab tot aixó que fan?

—Que no ho sab?

—Si no m' ho diu no senyor.

—Ca, si totas se las pensan. Los sagastins van anar á fer la por á la esposa de Amadeo.

—¿Y 's va assustar?

—A la cuenta no. Are la fan al marit.

—Donchs son molt aficionats á fer la por.

—Molt.

—M' agradaria saber q' i es que fa de pinxo.

Lo circulo dels calamarsos se titula «Circulo Victoria.» Pero are, densá de la caiguda, tractan de titularlo «Circulo derrota.»

—¿Quants calamarsos diria que van á las Cortes.

—Que sé jo.

—Tot un.

—¡Ma!

—Oh! ¿Y qui diria qu' es?

—Home, ¿com vol que ho encerti?

—En Balagner.

—Vaja ¡¡¡Tableau!!!

Desitjariam saber quan comensa pe 'ls vilanovins la era de la pau y de la legalitat.

També voldriam que se 'ns dignés quinas ventatjas ha reportat Vilanova de la pujada dels radicals y de la vinguda á la nostra provincia del senyor Fiol.

Tenim á la vista una carta en que se 'ns diu: «Aqui encare som al Africa; aqui, ciutadá Director, los homes honrats no poden sortir de casa; aqui no viuen tranquils mes qu 'ls despotas.»

No fá molts dias que 'l ciutadá Lostau va passar á n' aquella població ab l' objecte de dirigir la paraula al poble. Donchs l' arcalde d' allí sols va permetrer la reunió dels republicans ab la condició de que 'l ciutadá Lostau no parlaria.

Aixó no pot seguir aixis. Nosaltres demanem al senyor governador de la provincia que, si vol evitar dias de dol á Vilanova, que si vol evitar la tempestat que en aquella població s' está formant, prengui prompte una decisió digna, enérgica, justiciera y revolucionaria.

¡A baix l' ajuntament de Vilanova! ¡A baix la companyia de la porra! ¡Guerra seus trégua als infames que esclavisan al poble! ¡Viva la democracia!

A propósit del ajuntament de Vilanova. Sabem que 'ls presupuestos de gastos están ja arreglats.

¿Y podriam saber si s' ha nomenat la Junta municipal que, segons la ley, deu nomenarse y ha de aprobar aquest presupuesto?

Senyor governador, vigili, que 's tracta de

un ajuntament calamars; vigili, que's tracta de un ajuntament adicte al transferidor dels dos milions.

Segons notícies de Madrid, abiat s'inaugurarà una nova campanya contra la esclavitut. Ja poden xiular si 'ls radicals no volen beurrer.

Ja hi ha calés. Lo ministre d'hisenda's sentia ofegat, pero al ultim lo banch de Paris l'ha tret del apuro.

Qui ha fet abuy farà dema. Anem passant y adorant. La qüestió es fe anys y dema serà un altre dia. En acabat quin vulga que se'n esca.

—Ja s'acosta 'l dia 16.

—¡Oh! També s'acosta 'l dia 29.

—Vull dir que s'acosta 'l de la obertura de las Cortes.

—Y jo vull dir que s'acosta 'l dia de Sant Miquel.

—Pero ¿que vol dir?

—Vull dir que

«Per sant Miquel lo brenà se'n puja al Cel.»

Diu un periódich:

«Lo senyor Zorrilla's troba lleujerament indisposat.

Llauerament, no mes?

Aixis ho pogués dí 'l pais.

Los rius se desbordan, descarrilan trens.

Y en tant, los diners que s'haurian de gastar en ponts y en tenir bons empleats, serveix per exercíts, clero y altres plepas.

N'hi ha un feix de tot aixó.

En una armeria. Estem en lo mes d'Agost.

—Tingui, tornim 'l ral que no vull mes comedia.

—Vosté s'explicará.

—Home, voste'm va tant alabar aquesta escopeta.

—¿Y que?

—Y tres cops l'hi volgut disparar....

—Acabi.

—Y tres cops m'ha fet figa.

—Y está clar.

—Are soch jo 'l que no l'entenç.

—¿No som al Agost?

—Y si.

—Donchs home: cada cosa en son temps com las figas per l'Agost.

Avuy se posa en escena per primera y unica vegada en lo teatro de Novetats, la ópera «Il Trovatore» cantada per la simpatica Sra Carrozi Zucchi.

Per las próximas firas aquesta companyia passarà al teatro Principal ahont s'hi representarà entre otras óperas bonas, «Faust. Creyem que la empresa s'atipara de guanyar diners.

A Castella la Vella s'han tingut de formar

columnas volants pera ausiliar lo cobro de las contribusions.

A Catalunya no hi ha hagut necessitat de tal cosa, perque en aixó de cobrar per medi de columnas, los carlins han guanyat a n' al govern per má.

Dugas hermosas senyoretas al despedirse's fan, com es ja de costum, un petonet á cada galta.

Al veureu, esclama un jove, que l'ánima se n'hi va.

—Mals agunyats!

Algun carlista, al saber que D. Amadeo s'afeitá, pensaria:—«Are ha arribat l' hora de la nostra. Espanya vol un rey ab barba, y en Carlos set es l' únich candidat que la porta.»

Entengan los carlins que aixis pensan que no es la barba lo que 'ns fá servey, sino 'l rey lo que 'ns fá nosa

Si fossem astrólechs com lo Zaragosá fariam varios pronostichs.

Anunciariam una pluja d'ascensos al exercit, y als carlins que capitulin.

Grans tronadas en certa casa de la Plassa d'Orient de Madrid.

Borrascas y tempestats aterradoras.

Una pedregada de tributs y novas comtribuciones.

Vents revolucionaris, que pendrán las proporcions de huracans.

Y vispas eléctricas en lo Congrès, sobre tot si en Rivero 'l presideix.

Lo célebre Pare Jacinto, l' enérgich frare que combati 'ls abusos de certa part de la iglesia católica, ab fermesa de cor y forsa de talent; lo anti-infalibista perseguit pel poder negre y sempre triunfant, acaba de contreurer matrimoni.

Es lo millor que podia fer; y en quant á nosaltres creyem que lo millor que podem desitjarli es que tinga mitja dotzeneta de fills que sel'hi semblin.

Los gastos del viatge de D. Amadeo ascendeixen á quatre milions.

¡Sembla imposible! Tants quartos y tants pochos vivas que vá tenir!

Los carlins ja han comensat á adoptar la táctica de fusellar.

En la Provincia de Girona ha corregut sanch de lliberals.

Lo govern continua tenint miraments ab los defensors del Terso y está per armar las milicias, y en Bielo ocupa 'l puesto de capitá general del Principat, á pesar de la seva probada falta de suficiencia.

Al pensar ab aixó la sanch nos puja á las gal-tas, y la pluma tremola en nostres dits.

La Gaceta diu molt sovint, tractant de la insurrecció carlista, que res ocorreix á Catalunya.

Lo que passa es que 'l carlisme se passeja

impunement per las comarcas mes lliberals, fusella, cobra contribuciones y manté un perenne estat d' alarma.

Y 'l poble, má sobre má, espera que's cumploixin las promesas radicals.

S'ha mort l'euga que, arrossegant lo cotxe de D. Amadeo, fou ferida la nit del atentat del carrer del Arenal.

Hem llegit, no sabém ahont, que un ministre al dar compte d'aquest fet á varias personas, esclamava tot trist y compungit:

—Ella anava bé; pero la pobra tingué una recaiguda y ab un dia se n'aná al altre barri. ¡Pobre animal! ¡Vejin lo que som!

Los periódichs francesos anuncian la vinguda del príncep Humbert, germá de D. Amadeo.

Si com l'altre vegada que vingué, se'n van á veurer una corrida, procurin que siga de novillos, y podran reparar, com després de las sorts, surt lo manso y se'n porta tranquilament al novillo cap al xiquero.

Es una cosa molt bonica.

Algun periódich de Madrid té anunciada la supresió del ministeri de Ultramar.

¿Será per que algun periódich inglés ha anunciat la supresió de Cuba?

Ja'm sembla que'm trobo en la entrevista dels tres emperadors en Berlin.

Al arribar tot es saludarse, tot es estrénye's la má.

Pero entre mitj d'aixó, m'hi jugo la pau d'Europa que van á establir que al encaixar devian probarse 'l punyo.

* *

Tres emperadors son com la santísima Trinidad.

Tres personas distintas, y una sola tiranta verdadera.

* *

Al trobarse reunits tres emperadors deuen admirarse de que sent no mes que tres, hi haja tanta gent que 'ls mantinga ab sa suor.

Es verdaderament admirable que tres cents milions d' homes no sápigán tirar á terra á tres no mes.

* *

En la primera reunió que tingueren, los tres emperadors vestian de gran uniforme y duyan lo pit cubert de creus.

Es cosa molt corrent que darrera de la creu hi haja lo diable.

* *

Los tres emperadors, en la seva entrevista pera arreglar la pau d'Europa, tractan de surtir novament l'esparracat mapa d'Europa.

Contan per ferho ab las agullas de sos fusells.

Y are que vinga aqui qui vulga á dir que 'l de sastre no es un ofici pacífich.

* *

Volgues Deu que per seguir la moda vingués l'idea als tres emperadors de declararse en *knelga*.

* *

Segons veyem en un periódich, en lo dinar de gala que celebraren en Berlin l'emperador Guillelm brindá per la salut de sos imperials hostes, dominat, segons digué, per un sentiment de cordial agraïment: l'emperador d'Austria perquè Déu conservi molts anys al emperador Guillem y á la seva familia, y 'l de Russia per lo valent exercit prussiá.

Se coneix que 'l vi corria en abundancia en lo dinar de gala.

Brindar l'un per la salut de qui deuria voler veure mort; l'altre per la conservació de qui en Sadowa l'hi feu rosegar l'os, y l'altre per un exercit que amenassa sos dominis, son cosas que després del ápat, devian ferlos esclamar:

—Aquest dimoni de vi, fa di unas cosas, y estava tant los cors!...

* *

D. Amadeo pidola un partit conservador.

Un *partit conservador* es molt difícil que l'alcanci: are una *partida conservadora* del modo indicat, pot obtenirla sempre que vulga.

Molts espanyols, si se n'anés d'Espanya, serian capassos de anar á la estació del carril y de dirli: «Estiga bonet: *conservishi bó*».

A las classes conservadoras, á tots los que tenen una botigueta, ó una caseta, ó una rendeta qualsevol, preguntéulos'hi quina vida fan, y os dirán:—Menjem per dinar Sota, Caball y *rey*,

¡A quin punt hem arribat!

Lo govern se prepara en gran per la próxima obertura de las Corts.

Diu un de los periódichs que ja té á punt tretze projectes de lley pera sometre'ls á la seva aprobació.

Tretze ¿Ho senten? Tretze. Mal punt. Lo punt de las donas.

Sempre la fatalitat perseguint als radicals.

Molts prenen péu de que las eleccions van desaminadas per dirigir sos tiros al sufragi.

Si reflexionessin una mica, veurian que no tenen rahó.

Jo que 'm precio de ser una mica filosof, á pesar de que m'agrada molt lo menjar y 'l beure, me reprimeixo moltes vegadas per no fer un eccés, y no faig may cap eccés per no perdre 'l gust.

Lo poble afortunadament fá com jo: té 'l bon habit de no deixarse empalagar ab tantas eleccions: desitja tenir lo paladar á punt, per quan l'hi toqui tastarlas dintre de la forma federal. No vol ferse cap tip de eleccions monárquicas que sobre ser de molt mal gust, embafan.

Aixó es históric.

Lo director prusiá de un teatro de Strasburgo desitjant contractar á una célebre cantatris francesa, l'hi enviá una contracta en blanch,

demanantli en una carta que ella mateixa 's fes lo preu.

L'artista l'hi torná la contracta ab una carta que deya:

«Vull tres milions; vull la llibertat de mon pais.

Los periódichs sagastins emplean tots los tons per burlarse de que vajan á las Corts y al Senat alguns representants que 's guanyan la vida exercint la seva industria particular.

Nosaltres que som demócratas de pura sanch, direm que veyem ab mes gust en los cossos col·legisladors á gent que negocieja ab xocolate, ventalls y ciris que no pas al que fent de la política un comers immoral é indigne, trafiquei- jan ab l'honra de la patria y transfereixen milions, no sense haber transferit avans la seva vergonya.

Deya un jugador de cartas molt observador: En la bascambrilla l'as mata al rey.

Hi ha quatre asos: lo d' bastos, lo d' espasas, lo d' oros y 'l de copas.

Lo primer, representa 'l poder de un bon garrot.

Lo segon, lo poder de una bona arma.

Lo tercer, lo poder dels quartos.

Y lo quart, lo poder dels vicis simbolisats en la beguda, que causa la mort de mes de quatre dinastias.

Segons veyem en los periódichs de Madrid dona moltes vegadas la casualitat de que quan D. Amadeo surt pel carrer, trova al poble cridant —«¡Viva la República!»

Los diaris monárquichs se queixan d'aixó.

Nosaltres creyem que tot bon caballer deu ser atent ab las damas, y ab senyoras com la República encara mes.

S'ha inventat un *freno* per deturar caballs desbocats.

Jo n'hi inventat un altre per detenir nacions que corrin desbocadas á la bancarrota.

Per lo que puga convenirlos, quan lo posi en venta, dirá 'l lletrero: «*A la Revolucion*»—

Los progresistas continuan progresant. Com que tot ho tenen de fer malament, progressan en lo mal. Aixó es lógich.

Actualment están á punt de contractar un emprestit monstruos, com cap se n'haja contractat en Espanya,

En Figuerola hi intervé.... No puch acabar.... Me moro.

D. Amadeo continua empenyat en crear un partit *conservador*.

Lo qual vol dir que está empenyat en *conserve*.

Senyors de la Exposició, marítima ¡me voldrian dir perquè han hagut de desnaturalisar un dels tres portals del vestibul de la Llotja, posanthi aquell lletrero ahon ab lletres mes dignes de la portada del *wanquet* que de una

cosa tant séria com vostés se proposan fer, se llegeix «Exposicion Marítima Española.» ¿No 'ls hi sembla que haurian estat mil vegadas millor escrites en lo fris, majorment tractant-se de un lletrero llarch, que fins se haurian pogut veurer y llegir de mes lluny? Homes, fasiutho, perque guanyaria molt la porta del ingrés. Are ab franquesa, mes abiat sembla que hi hajin de ensenyá algun llop mari, ó alguna tunyina y encara que aixó justifiqués lo titol escrit no per aixó deixaria de semblar nos menos magre.

Per llangonissas Vich, per borregos Cardeu, per festas majors LA JUNQUERA.

¡Ma noy quina festa! Que n'hi va haber de ruid, que n'hi va haber de gent, que n'hi va haber de saraus, y sobre tot: que n'hi va haber de *Champagne* y de noyas macas.

Hi varem anar, sí, hi varem anar, perque ja conexiam la fama de aquell poble respecte á festa major. Pero apesar de tot 'ns varem quedar espaterragats quan hu varem veurer.

Quatre dias de festa, pero de festa contínua, de bullici interminable, ab ballas y sardanas llargas a la plassa, corridas de sachs, castells de fochs artificials terminats ab una alegoria á la República—dirigit tot aixó per lo popular Viñas, tan amich nostre—balls publichs á parells cada nit, y en cada un dells un fioreitx de noyas tant remacas, que feyan caurer la baba al mes pintat. Tot animació, tot entusiasme, tot fraternitat y taratla.

Pero lo mes notable ha sigut lo tracte generós y afile de 'ls habitants de aquella població escullida. Tots ells rivalisant en agasetjar de tal modo als forasters, que no 'ls hi han consentit ni un sol moment de fastich. Podriam enumerarlos á tots, perque tots hu mereixen; pero 'ns fem un deber de *gratitud* de designar especialment al nostre amich Victoriano Prax, que bé mereixen una alabansa nostre 'ls molts, continuos y esplendits *farts* que 'ns va donar. No tenim paraulas per espresarli la nostra *gratitud*; pero l'hi prometem que aquella espléndida taula, que aquella numerosa y variada collecció de vins que tant anyorem en aquest moment, no la olvidarem may mes per que tenim desitj de tornari.

En fi, noy, alló no 's pot descriure; alló va ser *la mar*.

Be pels fills de la Junquera, los hi prometem la nostre *cooperació* l'any vinent.

L'ACTUALITAT.

SÓNET.

Si un jorn la Espanya, plena d'esperansa, baix lo Monarca hagué son cruent martiri; avuy, coneix que fora ja un deliri guardar mes temps lo fruit de s'anyoransa.

Gojosa, espera y mira en lluntanansa que la Llealtat en son poder s'admira; Y que Igualtat formem, hont'hi respiri Fraternitat y olvit á la venjansa.

L'Espanya tota, busca sa millora: son hábit vol llensar de «cortesana,» y exterminar d'un cop sa sort traidora.

Y al veurer que una «forsa vil» nos mana, lo poble, que sos furs avuy anyora, per ço, LA FEDERAL tant sols demana.

XARADA.

Jo per are estich *primera*,

En lo Prado hi fan *segona*.

Lo tot es un cabecilla

Que corra molt per Girona.

S. BRUGUES

I. Lopez editor.

Imp. de la V. é H. de Gaspar